

ANVISNINGAR FÖR ANSÖKAN OM SPECIALISERING I LOGOPEDI

INLEDNING

Specialistordningen för logopeder har funnits sedan 1 januari 2015 och ger möjlighet till specialisering inom områdena röst, språk, tal och sväljning. Den har tillkommit för att utveckla praktisk och teoretisk kunskap, främja utvecklingsarbete och ge möjlighet till formaliserad praktisk karriärutveckling. När man som logoped väljer att specialisera sig gör man detta med fördjupad och specialiserad kunskap inom ett avgränsat och definierat område, men specialistkompetensen tillför även generiska färdigheter som är värdefulla utanför valt område. Den specialiserade logopeden kan fungera som kunskapsförmedlare, mentor, metodutvecklare, kan ge en second opinion och stå för ett vetenskapligt förhållningssätt.

Det är att rekommendera att samtal om specialiseringen förs med arbetsgivaren tidigt i processen, till exempel för att diskutera specialistområdet, hur kompetensen kan användas i verksamheten och hur specialiseringen kan påverka tjänstens innehåll.

RAMVERK

Ansökan om specialisering i logopedi ska visa att sökande har de kunskaper och kvalifikationer som krävs i rollen som specialist i den valda inriktningen. Den sökande ska visa god färdighet och lämplighet som kunskapsförmedlare inom sitt specialistområde.

Fyra kriterier gäller för att erhålla specialistbevis:

1. BEVIS OM LEGITIMATION SOM LOGOPED FRÅN SOCIALSTYRELSEN

I ansökan ska bifogas kopia av logopedlegitimationen utfärdad av Socialstyrelsen.

2. TEORETISK FORTBILDNING

Masterexamen *alternativt* minst godkänt halvtidsseminarium inom forskarutbildning.

Masterutbildning eller forskarutbildning kan vara inom logopedi eller annat **logopediskt relevant** område. I ansökan ska titeln på masteruppsats alternativt titeln på avhandling framgå.

3. ARBETSLIVSERFARENHET

- Fem års arbetslivserfarenhet som logoped med minst 50 procents tjänstgöring, med pågående anställning inom den specialisering som söks.
- Minst tre års arbetslivserfarenhet inom specialistområdet. Bestyrkta tjänstgöringsintyg som bekräftar grundkravet om minst fem års arbetslivserfarenhet enligt ovan. Lista de anställningar som är relevanta för specialiseringen för att tydliggöra din arbetslivserfarenhet.

4. PRAKTISK/KLINISK FORTBILDNING

- Specialistportfölj, sammanlagt minst 80 timmar, fördelat på:

- Minst 40 timmar dokumenterade aktiviteter som bidrar till specialiseringen.
 - Minst 20 timmar specialistdialog.
- Sammanfattande reflektion
 - Ansökan avslutas med en sammanfattande reflektion som beskriver den sökandes väg till specialiseringen.

Specialistportfölj

I portföljen ingår både dokumenterade aktiviteter och specialistdialoger. Dessa ska tillsammans omfatta minst 80 timmar, varav minst 40 timmar ska vara dokumenterade aktiviteter med relevans för specialistområdet och minst 20 timmar specialistdialoger.

Dokumenterade aktiviteter

Portföljen skall innehålla en kombination av olika sorters aktiviteter med relevans för specialistinriktningen. Dessa ska ha genomförts internt och externt i förhållande till den egna verksamheten.

Aktivitetserna förs in under följande rubriker i ansökan (se bilageförteckningen i ansökningsblanketten).

- Deltagande i utbildningar, kurser, forskningsseminarier, workshops och föreläsningar
- Deltagande vid nationella eller internationella konferenser (max 3 h per konferens)
- Egna presentationer vid konferenser, workshops och forskningsseminarier (max 6 h per konferens)
- Undervisa och hålla föreläsningar
- Handledningserfarenhet som handledare och/eller handledd
- Deltagande och roll i utvecklingsarbeten och projekt

- Deltagande i auskultation och diagnosspecifika ämneskonferenser och nätverk

Portföljen ska styrkas med kursbevis, program och dylikt, **som vidimeras enligt instruktion i ansökningsformuläret.**

Specialistdialog

I specialiseringen ingår minst 20 timmar i dialog med erfarna logopeder med stor klinisk/praktisk och teoretisk kunskap inom området. Även dialog med andra professioner med stor erfarenhet och kunskap inom specialistområdet kan inkluderas. I dialogtiden inkluderas tiden som samtalet pågår. Förarbete, patientrelaterad tid och dokumentation av samtalet ingår inte. Dialogerna ska vara högst fem år gamla.

I specialistdialogen ska det finnas en brygga mellan teori och det praktiska logopediska arbetet. Sökande ska diskutera aktuella logopediska frågeställningar kopplade till ett tema, patientfall, arbetssätt eller process tydligt relevanta för den sökta specialiseringen. Aktuell forskning ska diskuteras och refereras i förhållande till ämnet i dialogen. Varje dialog avslutas med en sammanfattning och anger eventuella implikationer för arbetet eller specialistområdet. Bra ämnen för dialoger kan till exempel vara sådana där det finns utvecklingsbehov inom specialistområdet /i den sökandes verksamhet/? eller där den sökande själv behöver kompetensutveckling. Det är möjligt, och ofta fördelaktigt, att behandla samma frågeställning under flera tillfällen. Om dialogen har lett till ett förändrat arbetssätt ska relevans, beskrivning och utvärdering av förändringen skrivas fram.

I specialistdialogen ska följande områden framgå vilka ligger till grund för bedömning

1) Den angivna frågeställningens tydlighet

- Är frågeställningen tydligt formulerad?
- Behandlas den angivna frågeställningen?

2) Användning av tidigare forskning

- Är den angivna forskningen relevant för dialogen?
- Diskuteras forskningsreferenserna i dialogen?

3) Implementering av forskning/förändrat arbetssätt

- Har tidigare forskning använts för att i någon form utveckla eller förändra arbetet i relation till angiven frågeställning/det identifierade problemområdet?
- Har någon annan form av förändrat arbetssätt implementerats (exempelvis kliniska riktlinjer, praxis inom skolvärlden)?
- Hur har den genomförda förändringen utvärderats?
- Finns det en planering för hur utvärderingen ska göras i de fall man inte har hunnit genomföra en utvärdering?

För godkänd dialog krävs:

För varje enskild dialog krävs att åtminstone delar av punkt 1 och 2 ingår. För den sammantagna dialogen krävs att åtminstone en klinisk/praktisk frågeställning behandlas utifrån samtliga punkter.

Sammanfattande reflektion

Ansökan avslutas med en sammanfattande reflektion kring det egna lärandet och utvecklingen till specialist i relation till specialistportföljen och specialistdialogerna. Den sökande ska beskriva och reflektera över sin egen roll

som logoped och som blivande specialist, och sin logopediska utveckling genom samtliga delar i specialistansökan ("Var började jag och vad har jag lärt mig under resans gång, vad vill jag tillföra i rollen som specialist?"). I den sammanfattande reflektion ska sökande även skriva fram hur masterutbildning, eller forskarutbildning, bidragit till utveckling till specialist och den framtida rollen som specialist.

HUR GÅR MAN TILL VÄGA FÖR ATT SPECIALISERA SIG?

Specialistbeviset utfärdas av Logopedförbundets specialistråd. Specialistrådet består av fyra disputerade logopeder som sammanträder två gånger per år. Varje ansökan bedöms av två rådsmedlemmar. Vid behov kallas ytterligare ämneskunnig person in. Ansökan ska vara komplett vid inlämning för att tas i beaktande. Besked lämnas efter genomförd granskning. Administration och handläggning av specialistordningen sker genom Logopedförbundet.

ANSÖKNINGSFÖRFARANDE

Sökande logoped formulerar önskat specialistområde.

1. Sökande sammanställer relevant underlag. Endast de meriter som åberopas behöver finnas med i ansökan.
2. Sökande skapar sin kliniska/praktiska portfölj, se sid 7–8 ovan, "Klinisk/praktisk fortbildning".
3. Till ansökan ska bifogas:
 - Bestyrkt kopia av Socialstyrelsen utfärdad legitimation för logoped.
 - Meritlista som styrker specialistkompetens utifrån fastställt ramverk på teoretisk och klinisk/praktiskt fortbildning.
 - Sammanställning över relevanta anställningar.

- Kopior av kurs- och tjänstgöringsintyg som stödjer meritlista.
 - Vidimeringsdokument där vidimerare skriver under att den har granskat alla bifogade dokumenten.
 - Kvitto på inbetald ansökningsavgift à 2000 kr på bankgiro 586-3550, vid inbetalning skriv namn + specialistansökan. Resterande summa erlägges då ansökan är godkänd. Den totala kostnaden för specialistansökan är 4000 kronor för medlemmar i Logopedförbundet och 8 000 kronor för ickemedlemmar.
4. Ansökningar behandlas två gånger per år och sänds till specialistrådet senast 15:e april respektive 15:e oktober. Ansökan i sin helhet med ifylld ansökningsblankett, förteckning över bilagor, samt bilagor skannas och mejlas som en PDF-fil till: specialist@logopedforbundet.se.
 5. Efter specialistrådets granskning ges besked om huruvida ansökan bifalls eller om komplettering krävs, inom tre månader från ansökningsdatum.
 6. Vid godkänd ansökan görs slutbetalning av fastställd avgift. Kvitto på erlagd slutbetalningen mejlas till: specialist@logopedforbundet.se. Därefter utfärdas specialistbevis.
 7. Ansökningshandlingar sparas digitalt hos Logopedförbundet i fem år.

Reviderad 2025